

НАБСАРЕН КОЛХОЗХО

НТЛАССР Насарен ВКИ(б) райкогийн
райсовета ислалхойн орган.

БРА, 9 сентябра, 1943 он. № 29 (344)

„Вай Пэччахьалехе хьяльчэ сийлэхэ вохехача
Ленина дьхад, советски наьхэ кергтера пикал хила
еза майрал, денал, к'воносма юк'е кхера ца душ хилэр,
аламашца ихьэнэ вай дьхьен моестатлашта дьхьэл
лета кийча хилар. Из большеника бшха дикал
йолзлаш Цеча Эскара, вай Цеча Флоза, Советски
Союзан дерригача адамий миллионаш з миллионаш
а хилигтанай бэргэц“
И. СТАЛИН.

СОВЕТСКИ-ГЕРМАНСКИ ФРОНТЕ НЕМЕЦКИ- ФАШИСТСКИ БУНА ХИННА ЭШАЛАШ,

5 июлагара денз 5 сентябрага кхаччалца йолча хам

Улх шера 5 июлагара 5 сентябрага
кхаччалца шин бетта дьчэ ахханарча т'емашка
вай биево фронта ерригача участ-
кашка ХИЛАКЪЯЙВИР моестатичуи самолета-
таш—5,729, танкш—8,400, йокхий топаш
—5,197, автомашинаш—28,000 т'ех.

420,000 т'ех салтийн энцираши боабь
эшалаш хиннай моестатичоа. 5 июла-
гара денз 5 сентябрага кхаччалца дьчэ
т'емашка юк'ера длабашнаб (боабашн

човнаш ньн) 1,500,000 кизнагага бооцаш
немески салтийн энцираши.

Цу юк'эгага вай биево ХЪАЛИЙЦАИ;
танкш—1,041, таби-тайларча калибра
йола йокхий топаш, цар дьк'е шоаш
дслараш а йолаш—2,018, пулеметаш—5,382,
автомашинаш—7,853.

Плаен БОАЛАБАБЬ 38,600 немески сал-
тийн энцираши.

СОВИНФОРМБЮРО.

Советски Информбюрогара

7 сентябрера оперативни сводка

7 сентябре ДОНБАССЕ вай биево длахо а наступле-
ни яьй, хьайта 10-негара 20 километрага гдхччалца дла-
хьалхашка а баха, 90 т'ех нах бахаш йола пункташ хьа
а лийцай, цар дьк'е БЫЛАСОВКА, ЯСНАЯ ГОРКА,
КРАСНОГОРКА, ГОРДЕЕВКА, НОВО-АЛЕКСАНДРОВКА,
НОВО-РАЙСКЕ, АРТЕМОВКА, ОЖРЯБРЬСКОЕ, УЛЬЯ-
НОВКА, АЛЕКСАНДРОВКА яха йокхий нах бахаш йола
пункташ а ОЧЕРТИНО, ШЕГЛОВКА яха йокхий ма-
шиннак'ва станцеш а йолаш.

БАХМАЧСКИ лостаме вай биево длахо а ка маь-
лал а ювлаш наступлени яьй, хьайта 10-негара 15 кило-
метрага кхаччалца а длахьалхашка хьа а баха, 150 т'ех нах
бахаш йола пункташ хьа а лийцай, цар дьк'е БАТУ-
РИН яха Черниговски областера районни центр, ДУБО-
ВЯЗОВКА яха Сумски областера районни центр, БУРЬИН
яха Сумски областера районни центр а йолаш, ВЫСО-
КОЕ, ШАПОВАЛОВКА, ГОРОДИЩЕ, МИТЧЕНКИ, КРАС-
НОЕ, ПОПОВКА, ПОДЛИПНОЕ, СЕМЯНОВКА, УСПЕНКА,
ВОЗНЕСЕНКА яха йокхий нах бахаш йола пункташ а
йолаш, ДОЧЬ, ЧЕСНОКОВКА, КАЛИНОВКА яха машин-
нак'ва станцеш а йолаш.

БРЯНСКАГА к'зулбехьо вай биево ка маьлар а
ювлаш наступлени яьй, хьайта к'зыст-к'зыстача участ-
кашка 10-негара 15 километрагара кхаччалца длахьал-
хашка хьа а баха, 50 т'ех нах бахаш йола пункташ хьа
лийцай, цар дьк'е Орловски областера районни центр
а машиннак'ва узел а йола НАВЛЯ яхар, ЗНОБЬ-НОВ-
ГОРОДСКАЯ яха Сумски областера районни центр а
йолаш, БУДРЕ, ШЕШУЕВКА, ТЕРЕБУШКА, ЧЕР'НЬ, НО-
ВО-ВАСИЛЬЕВСКИЙ, НЕФЕДОВОКА, КРЕНИДОВКА, ЖУ-
РАВКА, КРИВОНОСОВКА, УРАДОВО яха йокхий нах
бахаш йола пункташ а йолаш, БОРЩЕВО, СВЯТОЕ,
АЛТУХОВО, КОКОРЕВКА, ХОЛМЕЧИ, НЕРУССА яха ма-
шиннак'ва станцеш а йолаш.

ХАРЬКОВГАРА маьлбузехьен к'зулбехьен-маьлбу-
зехьен наступлени еш бола вай б'у к'зыст-к'зыстача

участкашка 4-негара 7 кило-
метрага кхаччалца длахьал-
хашка а бахаш, хьайта дук'ха
а нах бахаш йола пункт-
таш хьа а лийцай, цар дьк'е
БОЛЬШАЯ ПАВЛОВКА,
ТАРАСОВКА, ВЛАСОВКА,
ШИЛОВКА, ОГУЛЬЦЫ, ЧЕРЕ-
МУШНАЯ, ОДРЫНКА, РА-
КИТНОЕ, МАЛАЯ ЛИХОВКА,
БАХМЕТЬЕВКА яха нах ба-
хаш йола пункташ а йолаш,
БОРКИ яха машиннак'ва стан-
ци а йолаш. Ик'ва-яха ца
леш к'ларар-кара иха герод ЗЕНЬ-
КОВ юха а вай биево хьа-
льцал.

СМОЛЕНСКИ лостаме вай
биево т'иг'ортата т'емаш
даьда тоай позицияс тоаст.

6 сентябрера вай биево ер-
ригача фронташка йола а
яьй, хилак а яьй немески
116 танк. Фегарча т'емашка
йохьлэ чуйтайт моестатичуи
115 самолет.

Донбассе вай биево наступ-
лени длахо йихьлэй.

Город Константиновка хьа
з яьк'ха, И-ски соединениен
док'гош длахьалхашка хьа
ихьлд, моестатла маьлбузехьа
т'ехьашка а ихуваш. Нем-

Советски Информбюрогара

7 сентибрера оперативни сводка

цана геттара чоагга духуале а ю, вхадухуалара атаман а ю. Чоагга деча тиемашка най тиемашоша 2000-га кхаччалца бола гитлеровцам боабабь, трофеиш хьанхай, нах плен а боабабь. Советски бун наступлени еоае герташ, немцаша тикнаф докхий инаш тиема юкье кхуал. Вай танкистам артиллеристам моастаггучо докхий зенеш текед. Ди дьадьалца, дьазь доаца воархамех, йоха а яь, йоага а яь немци 50 танки шешегга дьа дукха а йокхий топши. Хьалакый адам боллаш дукха йола моастаггучу техника, хьага пун гашлой докхий духуале каг а нь, вай биево хьалакый 90-иел тиех йола нах баха пунктши машиньякь массек станция.

Вай летчикаша рега дьава тиемашка йохань чуйтай моастаггучу 42 самолет. Советски авиацие налеташ яь духа немци самолеташ гудьениа хоинцаа аэродромаша. Уж налеташ ар бахан долаш аэродроманка хьалакый, 20-иел тиех моастаггучу самолеташ.

Бахмачени лостаме вай биево наступлени карахулача хьамашца дьахо а йихьай, 150-иел тиех нах баха пунктши хьа а лийцай.

Бахмачен кьалбаседехьа Н-ски доакьа Сейм ахачах тиехдьянаф, хьага уличаша геттара чоагга тиемеш дар бахан долаш Черниговски областен районн центр йола Батури яха город хьа а льяцай. Кхича участке Н-ски соединени тиемашоша хьалакый Сумски областн районн центр йола Дубовозько. Моастаггучо чоагга духуале ю, цьабакьд, вай доакьоша хьамеш егтарца, цьанниена тиехьа вож коташ, нах баха пунктши йитань на воалаш на яь. Тиеман дьава цьан

дьянахьа Н-ски соединени доакьоша 1.500 га кхаччалца немци салтий андирани хьалакьабь, хьалакьад немцаша йокхийсал дукьа а стрелковни артиллерийски герташ, тиема кхоачамаш, тайп-тайпара бола тиема боакхам. Шен боабабьча немци салтеша дувц Бахмачени лостаме немци бун а хьаьстта а хьага зенеш дьададара. Геттара каст-каста хулаш дар, роашаца метел, кхиметел батальонашка а 20 30 салте мара ца вусьга.

Брянскагара кьулбехьо вай биево дьахо а ка махьа а ювлан наступлени яь. Комаричагара кьалбаседа-малхбузехьа Н-ски соединени доакьоша, 15 километра кьалчача дьах-хьалаша хьа а дьахо, дукьа а нах бахан йола пунтеш хьалийцай Н-ски дьахьа тиемашоша кагый гитлеровцаша яь чоагга духуале, хьага Атухово яха йокька нах бахан йола пункт машиньякьа станция хьа а льяцай. Кхича доакьоша, юстага гьа дьадачара маневр а ю, немцаша го бара кхерам а ттабаш, Нарва яха машиньякьа уел хьалакый. Цу тиемашка хьалийцай 26 йокька топ, тиема кхоачамаш, кхочан, тайп-тайпарча тиема хьамай массек склад. 200 тиех пленеш боабабь.

Вай тиемашоша, партизаншца цьаньа, чукьабакьаб немцаша льякьа Германие ка горге бугаш хьина 15 эзарне дукьагга советски гражданиш.

Харьковгара малхбузехьо Н-ски соединени доакьоша моастаггучу танкшачен гашлешцен кьалчачаша тиемаш дьаца немци оборона хола а ю, массек нах бахан йола пункт хьалакый. Цу тиемашка хьалакьабь 500 тиех моастаггучу салтий андираниш, 26 немци танк, 120 автомашина.

Харьковгара кьулбехьа-малхбузехьо вай биево, моастаггучу духуале йоха а он, дьахо а наступлени яь. Чоагга чоагга хьа опонн пунктшакара немци яра а хьаьса, Н-ски соединени тиемашоша боабабь батальонал тиех гитлеровцам, хьалакый 6 танки; 4 шовш дьа йокька топ; хьалакый 9 йокька топ, 60 пулемет. Кхича участка кхотехай моастаггучу массек вхадухуалара атаман. Советски позиция тикхоачача зьаьбад 400 кхаччалца немци салтий андирани дьава, йохань 10 танк, 2 шовш дьа йокька топ.

Смоленски лостаме вай биево хьаньрера тиемаш дьава шовш позиция тоаеш. Дорогобузгара малхбузехьо советски тиемашоша кхотехай моастаггучу вхадухуалара атаман, 200 тиех гитлеровцам хьалак а беш. Ельнягара кьулбехьа-малхбузехьо Н-ски соединени доакьоша, хьаньрера умал йола йокька моттгах тиех а дьаьна, массек опонн пунктшакара аракьайсаб немци. Хош маневр йирца вай подразделениа го бьаб батальонал тиех болча гитлеровцам, уж хьалакьабара тиеман дьа а латт, пленеш лийцай.

Фегарча тиемашцен энципн артиллерси цу дьянахьа чуйтай моастаггучу 48 самолет.

Вай кьамаш фински кьалво дохадь-чудакьитад немци 2 тральщик.

Флота авиацие йьржача форда тьа дохадьа чудакьитад моастаггучу 2 катер, буксир, баржа.

Бехкьоткьама редактор
Хь.-Б. УЖАХОВ